

Raport z konsultacji społecznych

Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy

Spis treści

Organizacja konsultacji społecznych.....	2
Raport z ankiet konsultacyjnych.....	3
Propozycje zmian w Programie RPFM	4
Uwagi do zmian w regulaminie konkursu na 2026 r.	21

1. Organizacja konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy stanowiły refleksję nad kształtem wsparcia dotacyjnego w poszczególnych obszarach. Badania te dotyczyły nie tylko Programu, ale również regulaminu najbliższego konkursu (program i regulamin, ważne uwagi). Dzięki aktywnemu udziałowi zainteresowanych środowisk, tj. zebraniu opinii oraz potrzeb organizacji kierujących swoje działania do młodzieży, możliwe było wypracowanie rekomendacji mających na celu dostosowanie programu do realnych potrzeb społecznych.

Prace te prowadzone były na kilku płaszczyznach:

- rozpoczęły się w styczniu 2025 r. ankietą skierowaną do beneficjentów oraz zainteresowanych liderów organizacji kierujących swe działania do młodzieży,
- po zebraniu uwag najistotniejsze elementy ankiety zostały przedyskutowane na spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się w dn. 13 marca 2025 r. W spotkaniu tym wzięły udział osoby ze środowisk realizujących zadania w obszarze wspierania młodzieży.
- finalnym etapem była ostateczne wypracowanie rekomendacji mających na celu dostosowanie programu do realnych potrzeb społecznych.

Poniżej przedstawiamy Państwu najważniejsze wnioski i efekty ze spotkań konsultacyjnych. Ze względu na obszerność materiałów oraz różnorodność uwag zostały one zebrane w bloki tematyczne i określone jako najbardziej istotne dla ogółu środowiska. Kolejne dyskusje prowadziły do ostatecznej redakcji dokumentów programowych, a także regulaminu najbliższego konkursu.

W konsultacjach wzięło udział:

- ✓ 67 organizacji/osób, które zgłosiły uwagi w ankiecie;
- ✓ ok. 60 osób wzięło udział w spotkaniu konsultacyjnym

2. Raport z ankiet konsultacyjnych - **znajduje się tutaj:** <https://app.webankieta.pl/report/8242cfc8-0f1c-430a-ba97-0884d0326896>

3. Propozycje zmian w Programie RPFM – podsumowanie

Kolor zielony – propozycje zapisu w Programie

Propozycja zmian w Programie FM				
Obszar	Uwaga z konsultacji – podstawa zmiany	Pomysł/idea/uwaga	Uzasadnienie	Propozycja zapisu (punkt, dokładna redakcja)
Cele programu	Młodzież obok struktur formalnych, w których mogą się angażować obywatelsko: rad i organizacji młodzieżowych potrzebują przestrzeni partycypacji oraz adekwatnego, dopasowanego do ich potrzeb wsparcia, które zapewnić może sektor pracy z młodzieżą. Dlatego cele programu powinny opisywać nie tylko bezpośrednie zaangażowanie młodzieży, w tym wspieranie liderów środowiskowych, ale też pracę nad tworzeniem warunków, w których młodzi zdobywają postawy i kompetencje będące podstawą zaangażowania obywatelskiego. Zamyśłem programu powinno być stworzenie dobrze funkcjonującego systemu wsparcia sprawczości, podmiotowości i zaangażowania społecznego i obywatelskiego młodych - lokalnych systemów pracy z młodzieżą. <u>Celem głównym powinno być nie tylko zwiększenie zaangażowania organizacji młodzieżowych w życie publiczne, ale promowanie tego zaangażowania wśród młodego pokolenia poprzez umożliwienie mu realizowania autonomii, sprawczości i decyzyjności w różnych formach i na różną skalę.</u> Widzimy jasno, że młodzi ludzie oprócz struktur takich jak organizacje i rady, <u>potrzebują dedykowanych im przestrzeni</u>	Wzmocnienie systemowego podejścia do wspierania młodzieży poprzez rozwój lokalnych „ekosystemów” pracy z młodzieżą. Zmiana podejścia w angażowaniu młodzieży w procesy decyzyjne – z modelu doradczego na partnerski, oparty na współpracy z	Sygnalizowana potrzeba trwałych, ale lokalnych struktur wsparcia, gdzie młodzi ludzie będą mogli zdobywać kompetencje obywatelskie, działać oddolnie i rozwijać swoją sprawczość. Taki system powinien obejmować zarówno przestrzenie fizyczne, jak i obecność wspierających dorosłych oraz dostęp do narzędzi partycypacji. Potrzeba zapewnienia formy uczestnictwa młodzieży w strukturach samorządowych dające realną sprawczość. Młodzi potrzebują być słuchani i mieć realny wpływ – poprzez dialog, partnerską współpracę i dostęp do narzędzi budowania własnych inicjatyw.	Redakcja zapisu ogólny, otwarty, uwzględniający postulat. s. 26 - pkt. 4.1 Cel główny programu Głównym celem Programu jest zwiększenie zaangażowania młodzieży i młodzieżowych organizacji pozarządowych w życie publiczne, wsparcie inicjatyw młodzieżowych, wzrost ich znaczenia w życiu publicznym oraz ich wzmocnienie instytucjonalne, a także wspieranie rozwoju lokalnych systemów pracy z młodzieżą poprzez budowę kultury współpracy między młodzieżą a instytucjami publicznymi i promocję standardów pracy z młodzieżą.

	<u>spotykania się i działania, a także odpowiedzialnych dorosłych zapewniających adekwatne, oparte na ciągle zmieniających się potrzebach, rzetelne i profesjonalne wsparcie.</u> Jednocześnie, odnośnie istniejącego celu angażowania młodzieży w procesy decyzyjne w samorządach, radach i sejmikach - <u>należy w nim uwzględnić działania mające na celu budowanie porozumienia i współpracy (nie opozycji i nacisku) ze strukturami administracyjnymi</u>, przy których funkcjonują. Dodatkowo, młodzież potrzebuje budować, rozwijać i gromadzić zasoby, które pozwalają jej wchodzić w dyskusje, co gwarantuje praca z młodzieżą (youth work).	administracją publiczną.		
Cele programu	Propozycja celu głównego: <u>Wzrost kultury partycypacji, sprawczości i podmiotowości młodego pokolenia jako fundament aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym.</u> Dlaczego to ważne? Budowanie społecznego zaangażowania wymaga stopniowego wzmacniania kompetencji i doświadczenia w różnych formach uczestnictwa – zarówno formalnych, jak i nieformalnych. Tworzenie mechanizmów wsparcia, takich jak centra młodzieżowe czy programy mentoringowe, pozwala młodym osobom odnaleźć własny sposób na działanie w społeczności.	Wprowadzenie nowego/ modyfikacja istniejącego celu „wzrost kultury partycypacji, sprawczości i podmiotowości młodych”	Propozycja jest istotna ze względu na fakt, iż społeczne zaangażowanie młodych rozwija się poprzez stopniowe zdobywanie doświadczenia w różnych formach aktywności obywatelskiej.	Redakcja celu głównego jw. Zawiera się w nim obecny tu postulat.
Cele programu	Młodzież obok struktur formalnych, w których mogą się angażować obywatelsko: rad i organizacji młodzieżowych <u>potrzebują przestrzeni partycypacji oraz adekwatnego, dopasowanego do ich potrzeb wsparcia, które zapewnić może sektor pracy z młodzieżą.</u> Dlatego <u>cele programu powinny opisywać nie tylko bezpośrednie zaangażowanie młodzieży, w tym wspieranie liderów środowiskowych, ale</u>	Rozszerzenie celów programu o systemowe wspieranie lokalnych przestrzeni pracy z młodzieżą.	Potrzeba budowania trwałych, lokalnych systemów wsparcia, które oferują przestrzeń do działania, rozwijania kompetencji i budowania sprawczości młodych ludzi.	s.27 pkt. 4.2. Cele szczegółowe Programu - dopisanie do Celu szczegółowego nr 3 Wzmocnienie instytucjonalne inicjatyw młodzieżowych: „Program ma za zadanie wspierać także rozwój lokalnych systemów pracy z młodzieżą, zapewniających przestrzenie do działania,

	też pracę nad tworzeniem warunków, w których młodzi zdobywają postawy i kompetencje będące podstawą zaangażowania obywatelskiego. Zamysłem programu powinno być stworzenie dobrze funkcjonującego systemu wsparcia sprawczości, podmiotowości i zaangażowania społecznego i obywatelskiego młodych - lokalnych systemów pracy z młodzieżą. Celem głównym powinno być nie tylko zwiększenie zaangażowania organizacji młodzieżowych w życie publiczne, ale promowanie tego zaangażowania wśród młodego pokolenia poprzez umożliwienie mu realizowania autonomii, sprawczości i decyzyjności w różnych formach i na różną skalę. Widzimy jasno, że młodzi ludzie <u>oprócz struktur takich jak organizacje i rady, potrzebują dedykowanych im przestrzeni spotykania się i działania, a także odpowiedzialnych dorosłych zapewniających adekwatne, oparte na ciągle zmieniających się potrzebach, rzetelne i profesjonalne wsparcie.</u> Jednocześnie, odnośnie istniejącego celu angażowania młodzieży w procesy decyzyjne w samorządach, radach i sejmikach - należy w nim uwzględniać działania mające na celu budowanie porozumienia i współpracy (nie opozycji i nacisku) ze strukturami administracyjnymi, przy których funkcjonują. Dodatkowo, młodzież potrzebuje budować, rozwijać i gromadzić zasoby, które pozwalają jej wchodzić w dyskusje, co gwarantuje praca z młodzieżą (youth work).			edukację trenerów, wsparcie dorosłych mentorów i rozwój kompetencji społecznych.”
Cele programu	<u>Potrzeba wzmocnienia młodych liderów</u> Obecnie Program nie uwzględnia potrzeby świadomego rozwijania i wzmocnienia młodzieżowych liderów. Tymczasem to oni są	Wprowadzenie/ modyfikacja istniejącego celu związanego z	Sygnalizowana potrzeba wsparcia samych liderów młodzieżowych pracujących z grupami, w	Obecnie 3 Priorytety odpowiadają 3 celom głównym. Wydaje się niezasadne burzyć to zestawienie. Postulowany cel może być wkomponowany redakcyjnie w 3 Cel –

	kluczowi dla budowania trwałych struktur partycypacyjnych i wymagają wsparcia zarówno w zakresie kompetencji, jak i przestrzeni do działania. <u>Propozycja nowych celów: 1. Tworzenie i rozwijanie kompetencji liderów młodzieżowych poprzez szkolenia, mentoring, programy stypendialne i warsztaty.</u> <u>Budowanie sieci wsparcia dla liderów młodzieżowych</u> poprzez rozwój centrów młodzieżowych jako miejsc spotkań, wymiany doświadczeń i pracy nad wspólnymi projektami. Dlaczego to ważne? Młodzi liderzy często działają intuicyjnie, bazując na entuzjzmie i chęci zmiany.	rozwijaniem kompetencji młodych liderów (szkolenia, mentoring, stypendia, warsztaty).	strukturach itd. Liderzy jako grupa potrzebująca wsparcia merytorycznego i organizacyjnego. Ponadto przygotowani mentorzy i doradcy, tacy jak pracownicy NGO/ innych instytucji z doświadczeniem w pracy z młodzieżą, będą mogli nie tylko wspierać młodych, ale też przekazywać swoje kompetencje, budując solidne podstawy dla rozwoju postaw obywatelskich i sprawczości. Włączenie tej grupy odbiorców umożliwi lepsze wsparcie instytucjonalne, sieciowanie między miastami oraz wymianę dobrych praktyk, co przełoży się na trwały rozwój lokalnych systemów pracy z młodzieżą.	Wzmocnienie instytucjonalne inicjatyw młodzieżowych oraz zredagowany następująco: s. 27-28, pkt 4.2 Cel 3 – na końcu ustępu Ważnym elementem tego celu jest również wychowanie liderów młodzieżowych i rozwijanie kompetencji poprzez szkolenia, mentoring, a także tworzenie możliwości zatrudniania i rozwoju pracowników młodzieżowych (youthworkerów, streetworkerów), których praca jest podstawą wychowania młodzieży do wartości. Jako realizację celu należy sobie postawić również wsparcie i rozwijanie centrów młodzieżowych, ośrodków spotkań, wymiany informacji - ich infrastruktury, czy personelu pracującego, które są istotną częścią środowiska młodzieży i kooperujących z nią instytucji. Sam cel należy sformułować nieco rozszerzająco: Wzmocnienie kompetencyjne i instytucjonalne inicjatyw młodzieżowych
Grupa odbiorców	Bardzo ważne jest <u>rozszerzenie programu o młodzież młodszą niż 15 lat, np. od 12 roku życia</u> - ponieważ wtedy skuteczniej można kształtować postawy obywatelskie. Uważam jednak, że do odbiorców należy włączyć także osoby i organizacje pracujące z młodzieżą, ale takie które mają już	Obniżenie dolnej granicy wieku uczestników programu do 12 roku życia.	Propozycja włączenia młodszej młodzieży motywowana kształtowaniem postaw obywatelskich, społecznych i tożsamościowych już od najmłodszych lat.	Propozycja zapisu: s. 13 - pkt. 2. Definicja inicjatyw młodzieżowych W raporcie „Młodzi 2011”, obrazującym sytuację młodych ludzi w Polsce, przygotowanym na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przyjęto, iż młodzież to grupa osób w wieku 15–29 lat. Ten przedział wiekowy przyjęto także w niniejszym Programie dla zdefiniowania

Grupa odbiorców	udokumentowane realizowane programy pracy z młodzieżą, w tym urzędników, decydentów, opiekunów rad młodzieżowych, ngo tj. cały system wsparcia młodych Grupa odbiorców (definicja młodzieży) powinna obejmować uczniów, będących uczniami klas starszych szkół podstawowych. Wiele Rad Młodzieżowych w mniejszych gminach składa się tylko z takich osób, jako że w danej gminie nie funkcjonuje szkoła średnia. Propozycja zmiany: obniżenie wieku odbiorców do 13 lat.		Włączenie tej grupy wiekowej umożliwi wcześniejsze budowanie sprawczości, odpowiedzialności społecznej oraz zapobieganie postawom bierności w starszym wieku. Działania obywatelskie i edukacyjne podejmowane w tym okresie mają największy potencjał długofalowego wpływu. Ponadto zmiana wieku umożliwi realizację postulatu działalności młodzieżowych rad samorządowych, w których część radnych to grupa wiekowa 12-15 (zwłaszcza w gminach mniejszych)	młodzieży jako jego grupy docelowej. Dotychczasowa realizacja programu i środowisko organizacji pozarządowych wskazuje na potrzebę rozszerzenia wcześniej przyjętej grupy wiekowej celem umożliwienia wcześniejszego budowania sprawczości, odpowiedzialności społecznej oraz zapobiegania postawom bierności u młodych osób. Takie rozszerzenie pozwoli również na zaangażowanie młodzieży – członków rad młodzieżowych, którzy z uwagi na lokalną specyfikę stanowią osoby poniżej 15 roku życia. Mając na względzie powyższe, rozszerzono grupę wiekową. Program obejmuje wsparciem młodzież w wieku od 12 do 29 roku życia, z uwzględnieniem specyfiki potrzeb młodszej młodzieży (12–15 lat), której należy zapewnić adekwatne formy zaangażowania, dostosowane metody pracy oraz odpowiednie wsparcie edukacyjne i wychowawcze.”
Definicja organizacji młodzieżowych	Warto też <u>rozdzielić organizacje młodzieżowe</u> (gdzie minimum połowa ciała zarządczego jest poniżej 35 roku życia) a organizacje pracujące na rzecz i z młodzieżą. Praca obu jest nie zwykle ważna, przy czym jako <u>organizacja pracująca z młodzieżą nie powinna być określana organizacją, która niewielki procent swoich działań kieruje do tej grupy odbiorców.</u>	Wprowadzenie rozróżnienia pomiędzy organizacjami młodzieżowymi a organizacjami pracującymi z młodzieżą oraz doprecyzowanie	Rozróżnienie tych dwóch typów organizacji pozwoli lepiej dopasować wsparcie do ich charakteru działania. Obecnie organizacje, które angażują młodzież w znikomym stopniu, mogą formalnie uchodzić za „pracujące z	Przeniesienie i redakcja zapisu w Programie ze s. 14 (2. Definicja inicjatyw młodzieżowych) na s. 20 (3.2 Organizacje młodzieżowe) na koniec ustępu: Opisując zatem organizacje młodzieżowe, wyróżnić można trzy odmienne warianty ich funkcjonowania: • organizacje powołane przez samą młodzież, w których co najmniej 50% członków organu zarządzającego to osoby do 29 roku życia, oraz

		kryteriów ich kwalifikacji.	młodzieżą”, co mija się z sensem wsparcia kierowanego do tej grupy.	organizacje pracujące z młodzieżą – których przeważająca część (co najmniej 60%) działań programowych i projektowych kierowana jest do młodzieży. • organizacje stworzone przez dorosłych, w których młodzież stanowi gros członków organizacji (np. młodzieżowe kluby sportowe), • organizacje działające na rzecz młodzieży (powołane i zarządzane przez dorosłych, działania kierują do różnych grup społecznych – w tym młodzieży). W związku z powyższym Program jest adresowany do organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 UoDPPiW oraz podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, których statuty zawierają postanowienia wskazujące, iż prowadzą działania skierowane do młodzieży lub też mogą udokumentować prowadzenie takiej działalności w okresie dwóch lat poprzedzających ogłoszenie konkursu ofert. Postulat rozróżnienia organizacji młodzieżowych oraz pracujących z młodzieżą należy wprowadzić na poziom regulaminów. W Programie rekomenduję zapis na s. 26, pkt. 4.1 Cele główne „Założony poziom ogólności celu oraz przyjęty szeroki zakres działań przewidzianych do objęcia wsparciem Programu służyć ma rozwojowi różnych form aktywności młodzieży w wielu formach organizacyjnych. Oznacza to, że wsparciem Programu mogą być objęte zarówno organizacje młodzieżowe – tworzone przez młodych i bezpośrednio i angażujących, jak i
--	--	-----------------------------	---	---

				organizacje, które pracują z młodzieżą poprzez jej aktywizację.
Priorytet 1: Aktywizacja młodzieży w samorządach	<u>W priorytecie 1:</u> Aktywizacja młodzieży w samorządach <u>brakuje explicite nazwania działań mających na celu budowanie dobrej współpracy między młodzieżowymi strukturami, a jednostkami administracji i władzy samorządowej</u> - to również powinno być celem w dobrze funkcjonujących demokracjach. Rozwój kompetencji, integracja pracy opiekunów rad czy samorządów powinien się tutaj znaleźć. <u>W priorytecie 2:</u> Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym <u>brakuje definicji i oddzielenia organizacji młodzieżowej (tworzonej, zarządzanej przez młodzież) od pracującej z młodzieżą (profesjonalnie wspierającej młodzież)</u> oraz narzędzi wsparcia obu. <u>W priorytecie 3:</u> Wzmocnienie kompetencji organizacji - <u>potrzeba możliwości zarówno dla organizacji młodzieżowych jak i pracujących z młodzieżą.</u>	Brak precyzyjnego nazwania działań mających na celu budowanie dobrej współpracy między młodzieżowymi strukturami, a jednostkami administracji i władzy samorządowej.	Podkreślana potrzeba skutecznej współpracy młodzieży z administracją i systemowego podejścia.	Propozycja zapisu – s. 28, pkt. 5.1 Priorytet 1.: Aktywizacja młodzieży w samorządach Priorytet 1. powinien umożliwić tym podmiotom realizację planowanych działań i projektów oraz wzmacniać między młodzieżowymi strukturami a administracją samorządową poprzez wspieranie inicjatyw mających na celu integrację młodzieży z lokalnymi strukturami decyzyjnymi oraz rozwój kompetencji opiekunów rad i samorządów.
Priorytet 2: Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym		Brak definicji i oddzielenia organizacji młodzieżowych (tworzonych, zarządzanych przez młodzież) od organizacji pracujących z młodzieżą (profesjonalnie wspierających młodzież) oraz brak	Potrzeba jasnego rozróżnienia między organizacjami młodzieżowymi a organizacjami wspierającymi młodzież, aby adekwatnie dostosować wsparcie do ich potrzeb i funkcji.	Definicja programowa ze s. 20 określa warianty działania organizacji młodzieżowych. W opisie priorytetu 2 należy dopisać na końcu s. 31 pkt. 5.2: Priorytet 2. obejmie także aktywności związane z promocją wspierania młodzieży i organizacji młodzieżowych, wolontariatu młodzieżowego w programach współpracy JST z organizacjami pozarządowymi. Wsparcie dotyczy organizacji młodzieżowych obejmujących wszelkie warianty działania – zarówno organizacje stworzone przez młodzież i zarządzanie przez nią, jak i organizacje, które pracują na rzecz młodzieży.
Priorytet 3: Wzmocnienie			j.w.	

kompetencji organizacji		narzędzi wsparcia dla obu typów organizacji. Potrzebna jest możliwość wsparcia zarówno organizacji młodzieżowych, jak i organizacji pracujących z młodzieżą.		W zakresie Priorytetu 3 podobnie jw. Dopisanie s.31, pkt.5.3 na kocu ustępu: Wsparcie dotyczy organizacji młodzieżowych obejmujących wszelkie warianty działania – zarówno organizacje stworzone przez młodzież i zarządzanie przez nią, jak i organizacje, które pracują na rzecz młodzieży. Powyższe zapisy spowodują rozszerzenie wsparci na wszystkie zdefiniowane organizacje, jednak bez konieczności określania na poziomie Programu. Konkretnie zapisy można określić na poziomie regulaminu
Nowy priorytet - Wspieranie wyspecjalizowanych usług młodzieżowych	<u>Postulujemy stworzenie kolejnego priorytetu, w ramach którego wspierane byłyby wyspecjalizowane “usługi” takie jak informacja młodzieżowa, czy centra młodzieżowe - ich tworzenie, rozwój, profesjonalizacja oraz działania partycypacyjne odbywające się w nich.</u> Zarówno centra młodzieżowe, jak i rzetelna, bezstronna, kompleksowa informacja młodzieżowa to wspomniana praca u podstaw - budowanie poczucia bezpieczeństwa, orientacji w możliwościach, przestrzeni demokratycznej dyskusji, współdecydowania, posiadania wpływu. <u>Potrzebne są systemowe mechanizmy wsparcia dla organizacji młodzieżowych, takie jak centra młodzieżowe czy lokalne platformy wymiany doświadczeń.</u>	Utworzenie priorytetu wspierającego rozwój centrów młodzieżowych i przestrzeni edukacyjnych dla młodzieży.	Centra młodzieżowe i inne fizyczne przestrzenie skupiające młodzież wspierają budowanie świadomości i zaangażowania obywatelskiego młodzieży, a także wspierają ich w procesie samodzielności i rozwoju kompetencji.	Bez konieczności tworzenia nowego Priorytetu. Wymagałoby to bowiem dedykowania środków, które obecnie nie są odpowiednio zaplanowane. Można to zrobić dopiero po kilku latach wsparcia ośrodków młodzieżowych, tak aby oprzeć się na ilości złożonych ofert. Propozycja rozszerzenia nazwy Priorytetu 3: Wsparcie kompetencji i potencjału organizacji młodzieżowych Ponadto propozycja zapisu umożliwiającego tworzenie ścieżek określających wsparcie w poszczególnych obszarach – w priorytetach 2 i 3. Pozwoliłoby to na wzmocnienie zarówno centrów, ośrodków młodzieżowych, jak i np. osób pracujących z młodzieżą (youthworkerów). Ścieżki te opracowywane byłyby na poziomie regulaminu.

	<u>Potrzeba rozwijania centrów młodzieżowych jako miejsc wzmacniania sprawczości Program nie uwzględnia jednego z najskuteczniejszych narzędzi wspierania młodzieży – centrów młodzieżowych. Propozycja: Dodanie celu: „Tworzenie i rozwój centrów młodzieżowych jako przestrzeni wzmacniających podmiotowość młodzieży.” Dlaczego to ważne? Centra młodzieżowe mogą stać się miejscami, w których młodzi uczą się samodzielności, współpracy i odpowiedzialności za wspólne działania – na własnych warunkach, w przyjaznym środowisku.</u> Program powinien zawierać komponent wspierający osoby pracujące z młodzieżą (również w ramach wolontariatu) w poszerzaniu swoich kompetencji, wymianie doświadczeń, standaryzacji pracy.			Dopisać.31 pkt.5.2 oraz s. 33 pkt.5.3– na końcu ustępów: Dopuszcza się tworzenie ścieżek tematycznych określających obszary wsparcia (np. wsparcie centrów młodzieżowych, wsparcie zatrudnienia pracowników młodzieżowych, wsparcie grup nieformalnych i inne). Ponadto na s. 31 pkt.5.3 dopisać: W ramach Priorytetu należy rozważyć również wsparcie szeroko rozumianego potencjału infrastruktury wspierającej działalność młodych osób takich jak centra młodzieżowe, miejsca spotkań i współpracy młodych osób, centrów informacyjnych. Istotnym elementem finansowanie może być zatrudnienie oraz wzmocnienie kompetencyjne pracowników młodzieżowych. Aby wsparcie było efektywne dla środowiska należy zwiększyć alokację w planie finansowym na ten priorytet do 6, 2 mln kosztem Priorytetu 1 i 2.
Dodanie nowego, 4. priorytetu programu	<u>Postulujemy dodanie nowego priorytetu, który obejmowałby rozwój wyspecjalizowanych przestrzeni i usług wspierających młodzież, takich jak centra młodzieżowe i rzetelna informacja młodzieżowa.</u> To działania, które stanowią fundament budowania poczucia bezpieczeństwa, orientacji w możliwościach, przestrzeni demokratycznej dyskusji i współdecydowania. Centra młodzieżowe to nie tylko miejsca spotkań, ale przede wszystkim środowiska wzmacniające samodzielność, odpowiedzialność i umiejętność działania w społeczności. Podobnie, <u>dostęp do kompleksowej, neutralnej informacji młodzieżowej pozwala młodym świadomie</u>	Postulat utworzenia nowego priorytetu wspierającego rozwój centrów młodzieżowych, przestrzeni edukacyjnych dla młodzieży oraz dostępu do informacji.	Dodanie priorytetu uzupełni lukę w działaniach na rzecz młodzieży, wspierając ich autonomię i sprawczość.	j.w.

	<u>podejmować decyzje i korzystać z dostępnych narzędzi partycypacyjnych.</u> Aby priorytety Programu rzeczywiście wspierały młodzież w jej drodze do aktywnego zaangażowania społecznego, <u>konieczne jest rozszerzenie ich o działania systemowe, budujące trwałe struktury wsparcia.</u> Tylko wtedy młodzi nie będą zmuszeni „dopasowywać się” do istniejących ram, ale będą mieli realną przestrzeń do współtworzenia zmian – na swoich warunkach. <u>Warto, by Program wspierał działania budujące współpracę i dialog między młodzieżowymi strukturami a dorosłymi decydentami, zamiast promować jedynie formalne istnienie tych struktur.</u> <u>Centra młodzieżowe i informacja młodzieżowa – kluczowe narzędzia, które wciąż są pomijane</u> <u>Jednym z brakujących elementów w Programie jest uwzględnienie centrów młodzieżowych i systemu informacji młodzieżowej jako</u> <u>kluczowych narzędzi wspierających rozwój młodych.</u> <u>Potrzeba rozwijania centrów młodzieżowych</u> jako miejsc wzmacniania sprawczości Program nie uwzględnia jednego z najsukuteeczniejszych narzędzi wspierania młodzieży – centrów młodzieżowych. Propozycja: Dodanie celu: „Tworzenie i rozwój centrów młodzieżowych jako przestrzeni wzmacniających podmiotowość młodzieży.” Dlaczego to ważne? Centra młodzieżowe mogą stać się miejscami,			Kwestia centrów młodzieżowych jako celów została zapisana powyżej – w redakcji Celu szczegółowego nr 3.
--	--	--	--	--

	w których młodzi uczą się samodzielności, współpracy i odpowiedzialności za wspólne działania – na własnych warunkach, w przyjaznym środowisku. <u>Wśród priorytetów brakuje takich, które zmierzałyby do aktywizacji młodzieży nie funkcjonującej w oficjalnych strukturach organizacyjnych, która być może nawet nie posiada kompetencji do zaangażowania się. Do realizacji celu “Zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie publiczne” niezbędne jest priorytetowe potraktowanie również “pracy z młodzieżą” zmierzającej do jej aktywizacji, w tym również centrów młodzieżowych jako inkubatorów działalności młodzieży czy wsparcia w postaci informacji młodzieżowej (przy wykorzystaniu istniejących zasobów jak np. Eurodesk).</u>			
Priorytet 2-3 – Aktywizacja młodzieży w samorządach Współpraca rad młodzieżowych z samorządami szkolnymi	Nie, ponieważ : 1. <u>Zastosowany podział na dwie ścieżki w Priorytecie 1, wyklucza dofinansowanie działań młodzieżowych grup nieformalnych, nie związanych z radami młodzieżowymi, czy też samorządami.</u> Z Naszych informacji wynika, że na terenie naszego województwa działają takie grupy i niestety nie możemy ich wesprzeć. <u>Ponadto wprowadzony podział w Priorytecie 1 wyklucza możliwość nawiązywania współpracy w celu realizacji projektu między radami młodzieżowymi a samorządami szkolnymi</u> (z naszych informacji wynika, że wiele rad młodzieżowych jest budowanych w oparciu o osoby zaangażowane w rady samorządów uczniowskich).	Umożliwienie realizacji zadań grupom nieformalnym.	Obecny podział ogranicza możliwość współpracy środowisk młodzieżowych nieformalnych i sformalizowanych w ramach programu oraz nie odzwierciedla rzeczywistego charakteru wielu rad, które powstają na bazie samorządów szkolnych.	Propozycja wprowadzenie ewentualnie ścieżki dla grup nieformalnych na poziomie ścieżki w Priorytetach 2 i 3. Należy wtedy pamiętać o odpowiedniej konstrukcji regulaminu, aby środki na aktywność grup nieformalnych były dość ograniczone. Zapis j.w. Priorytet 1 celowo związany jest z aktywizacją młodzieży – nie należy go zmieniać.

	W programie powinno się znaleźć miejsce dla grup nieformalnych - nie związanych z tworzeniem rad młodzieżowych czy też funkcjonowaniem samorządów studenckich, ponieważ jest duża grupa młodzieży, która nie angażuje się w życie szkoły czy też samorządu lokalnego a np. działa przy domu kultury, świetlicy środowiskowej, klubie sportowym. <u>Program powinien zawierać możliwość wsparcia (aktywizacji) młodzieży niedziałającej w samorządach uczniowskich czy studenckich, radach i organizacjach.</u>			
Program – opis Priorytetów	Priorytet 2.: Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym "<u>Projekty realizowane w ramach Priorytetu 2. powinny także zmierzać do angażowania młodzieży w różne formy konsultacji społecznych dotyczących kształtowania budżetu ze szczególnym uwzględnieniem budżetu obywatelskiego.</u> W szczególnie sposób wspierane będą takie działania, które prowadzą do stworzenia trwałych rozwiązań instytucjonalnych, wzorów działań, które mogą być aplikowane także w innych społecznościach lokalnych." Proces konsultacyjny w Polsce to fikcja, tym bardziej ciężko przebić się z postulatami młodym. W związku z tym, należy zastanowić się nad efektywnością tego priorytetu. <u>Oczywiście, jako rezultat można ująć liczbę złożonych interpelacji, wniosków itp.</u> Ile z tych postulatów jest spełniania? To odstrasza wiele organizacji od aplikowania w programie w tym priorytecie. Oczywiście głos młodych jest ważny, ale być	Dodanie wspierania działań młodzieżowych organizacji, które angażują młodzież w tworzenie raportów, badań i case study a nie tylko konsultacje społeczne. Wymiana informacji między organizacjami młodzieżowymi a władzami publicznymi	Postulat dotyczący wsparcia procesów konsultacyjnych przez młodzieżowe organizacje i tworzenie przez nich dokumentów do szerszego odbioru. Potrzeba wspierania działań informacyjnych/ przepływu informacji pomiędzy NGO a samorządami.	Redakcja zapisu, tak aby rozszerzyć zakres młodzieżowych działań konsultacyjnych s.32 – pkt. 5.2: Projekty realizowane w ramach Priorytetu 2. powinny także zmierzać do angażowania młodzieży w różne formy procesów konsultacji społecznych dotyczących tworzenia raportów, case study oraz kształtowania budżetu ze szczególnym uwzględnieniem budżetu obywatelskiego. Zapis dotyczący przepływu informacji pomiędzy NGO i samorządami już jest w Programie.

	<u>może zamiast skupić się w priorytecie na procesie konsultacji społecznych, warto postawić na raporty, badania, case study itp. tworzone przez organizacje młodzieżowe i udostępniane do publicznej wiadomości?</u> Istnieje większe prawdopodobieństwo, że ktoś się takim dokumentem zainteresuje. "<u>Do działań, które będą wspierane w ramach Priorytetu 2. należą także wszelkie formy wymiany informacji między organizacjami obywatelskimi i władzami publicznymi, zwłaszcza takie, które prowadzą do stworzenia trwałych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie polityki informacyjnej.</u>" Jak wyżej. Idea słuszna, ale fikcyjna. Problemy z przebicciem mają uznane, ogromne organizacje. Trudno oczekiwać tego od organizacji młodzieżowej. "<u>Priorytet 2 obejmie także aktywności związane z promocją wspierania młodzieży i organizacji młodzieżowych, wolontariatu młodzieżowego w programach współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.</u>" Usunięcie ...w programach współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi" bardziej adekwatnie dostosuje się do stanu faktycznego. Młodzi ludzie działają wolontarystycznie wspierając głównie inne NGO, inicjatywy lokalne (wielokrotnie realizowane przez grupy nieformalne), nagłe "pospolite ruszenia". Wolontariat w ramach programów JST to sprawa kompletnie marginalna. Co więcej w JTS nie ma pracowników potrafiących zarządzać wolontariatem.			
--	---	--	--	--

Raport z konsultacji społecznych Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy

Plan finansowy		Przeniesienie środków na rzecz Priorytetu 3	Potrzeba wzmocnienia Priorytetu 3 związana z potencjalnym wsparciem dla centrów młodzieżowych oraz pracowników młodzieżowych w ramach tworzonych ścieżek	Priorytet 1 – 6,5 mln/rok Priorytet 2 – 6,5 mln/rok Priorytet 3 – 6,2 mln/rok Priorytet 4 pomoc techniczna – 0,8 mln/rok
Wskaźniki	Wniosek NIW-CRSO wynikający z analizy danych ze sprawozdań	Zmiana wskaźników – racjonalizacja potencjału Programu z uwzględnieniem dynamiki realizowanych zadań. Wprowadzenie nowych wskaźników związanych z potencjalnym wprowadzeniem ścieżek dotyczących wsparcia centrów młodzieżowych oraz wsparcia pracowników młodzieżowych	Zmiana wskaźnika Priorytetu 1 dotyczącego powołania nowych rad młodzieżowych wynika z obserwowanej dynamiki i potencjału i realizacji zadań w zakresie tworzenia nowych rad młodzieżowych. Obecnie po 3 latach trwania zadania powstało ok. 29 rad. Jest to niecałe 10 % osiągnięcia wskaźnika po 3 latach istnienia Programu. Pozostałe wskaźniki zostały w tym czasie osiągnięte w zakresie 20-35%. Uwidacznia to, że tworzenie nowych rad dzięki wsparciu Programu jest dla organizacji i grup nieformalnych dużym wyzwaniem i zostało przeszacowane na etapie prognoz. Proponowana wartość i tak będzie ambitnym celem do osiągnięcia.	Zmiany wartości wskaźników programu, s. 33 Priorytet 1 Kolumna wartość docelowa 2033 Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych: Było 600 – zmiana: 450 (co oznacza powołanie 208 nowych rad). Zmiany wartości wskaźników Programu, s. 34 Priorytet 2 Kolumna wartość docelowa 2033 Liczba organizacji, które otrzymały wsparcie: Było 1000 – zmiana: 800 Priorytet 3 Kolumna wartość docelowa 2033 Liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach Programu, których celem było zwiększenie kompetencji organizacji Było 1500 – zmiana: 1000 Priorytet 3 Liczba centrów młodzieżowych/miejsc spotkań/punktów wymiany informacji objętych wsparciem: 30

			 Wskaźniki dotyczące Priorytetu 2 i 3 Dotychczasowa analiza wskaźników pokazuje, że plany dotyczące organizacji, które uzyskały wsparcie (Priorytet 2) oraz liczba inicjatyw, których celem było zwiększenie kompetencji (Priorytet 3) została przeszacowana. W priorytecie 2 po 4 latach trwania Programu osiągnięto ok 8 % poziomu wskaźnika nr 1 (liczba wspartych organizacji) oraz o 7-15 % wskaźnika nr 2 (liczba wspartych inicjatyw). Podobnie – w Priorytecie 3 osiągnięto ok 7% wskaźnika dotyczącego liczby inicjatyw zwiększających kompetencje. Należy przy tym zauważyć, że w dwóch przeprowadzonych edycjach konkursowych wzięło udział w ww. Priorytetach odpowiednio: w 2022 – 342 organizacje;	Liczba pracowników młodzieżowych objętych wsparciem (wynagrodzenie/kształcenie): 30
--	--	--	---	--

			w 2024 – 290 organizacji. W każdej z nich dotację otrzymało ok. 130 organizacji (ok. 45%). Określa to pewien potencjał środowiska, który można objąć Programem dotacyjnym. Jeśli zatem do końca Programu w 2033 r. będą zrealizowane 2-3 dwuletnie edycje konkursowe oznacza to, że aby wypełnić wskaźniki - w każdej z edycji powinna otrzymać dotację niemal pełna pula wnioskujących. Przy czym będą to niewielkie kwoty dotacyjne dla zadań o wątpliwej jakości (konkurencyjność będzie na bardzo niskim poziomie. Dlatego zaleca się zracjonalizować przyjęte wskaźniki. W związku ze wskazaniem do objęcia wsparciem centrów młodzieżowych oraz pracowników młodzieżowych należy zarekomendować adekwatne wartości wskaźników w Prioryecie 3	
--	--	--	---	--

Powyższe zmiany zostały zawarte w projekcie Rządowego Fundusz Młodzieżowy na lata 2020-2023 - [Fundusz Młodzieżowy - projekt zmian final.docx](#)

4. Propozycje zmian regulaminu RPFM – podsumowanie

Propozycje te mają charakter otwarty. Ponowne konsultacje regulaminu konkursu RPFM 2025 odbędą się przed startem kolejnej edycji – na konkretnym projekcie regulaminu.

Obszar	Pomysł/idea/uwaga	Uzasadnienie
Kosztorys/budżet	- Rozliczenie ryczałtowe – przynajmniej kosztów administracyjnych - Elastyczność w zgłaszaniu zmian w budżecie	Potrzeba większej elastyczności – wynikająca ze zmieniających się warunków cenowych i wszelkich innych zmian, które dotyczą beneficjenta w trakcie realizacji zadania. Rozliczenie ryczałtowe usprawniłoby proces dokonywania zmian bez potrzeby informowania, czy podpisania aneksu z NIW.
	Rozszerzenie kosztów administracyjnych	Uwaga koresponduje z powyższymi – potrzeba odpowiedniej alokacji środków w zależności od potrzeb (w kosztach administracyjnych mogłyby się znaleźć również koszty instytucjonalne, które i tak są często współzależne i wspierają organizacje w trakcie realizacji zadania (np. potrzeba naprawy komputera, czy też remontu sali na czas realizacji zadania)
Odbiorcy zadania	Likwidacja ścieżek w Priorytecie 1	Potrzeba szerokiego wsparcia dla młodzieży – nie tylko rad młodzieżowych i samorządów ale również innych działań młodzieżowych.
	- Możliwość wspierania grup nieformalnych w celu tworzenia młodzieżowych rad - Dodanie do grup odbiorców – podmiotów powiązanych	Powstanie nowej rady niekiedy zależy od grupy nieformalnej, która ją zakłada (niekoniecznie zawsze jest to organizacja). Aby móc powołać radę i zrealizować ten cel Programu – należy zatem wesprzeć w tym celu grupę nieformalną – założycieli rady. Podmioty powiązane (np. inne organizacje) ze względu na korzystną współpracę dla środowisk młodzieżowych mogłoby być również beneficjentami programu.

Alokacja środków	- Przemyśleć alokację środków w jeśli nie ma do końca chętnych do zakładania, czy też aktywności rad w Priorytecie 1 - Mniejsze granty dla mniejszych organizacji w priorytecie 2 ((być może ścieżka dla małych organizacji)	Potrzeba wsparcia organizacji czy też grup, które chcą realizować rzeczywiste zadania, niż alokować środki w punkty, które są realizowane mniej efektywnie. Mniejsze granty dla mniejszych organizacji dawałyby gwarancję bezpiecznego wydatkowania przez mniejsze organizacje, a przy tym wprowadzałyby je do grona Beneficjentów zadań publicznych. Większe granty dostępne byłyby dla większych organizacji, które gwarantują ich poprawne i efektywne wykorzystanie na większe projekty.
Działania	Położyć nacisk/ umożliwić działania animacyjne na rzecz samorządów	Umożliwienie działań dla samorządów jest praktyką pożądaną i naturalną zwłaszcza dla rad młodzieżowych i organizacji młodzieżowych. JST oraz organizacje mają/powinny mieć te same cele w zakresie polityki młodzieżowej/ Taką współpracę należy wspierać.
Regranting	Zlikwidować/przemyśleć konieczność przygotowania prezentacji z miniprojektów podczas sprawozdań z Priorytecie 1.	Jest to dodatkowa praca i duży wysiłek na etapie rozliczeń – dla organizacji jest on zbędny.
Inne	Dodać zapisy o terminowości pracy NIW-CRSO	Konieczność terminowej pracy i reakcji NIW-CRSO – zwłaszcza w okresie, kiedy od tej pracy zależne są działania (aneksy) lub kolejne transze (rozliczenia).

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

**Rządowy Program
Fundusz Młodzieżowy**
na lata 2022–2033

**Fundusz
Młodzieżowy**

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI –
CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ MŁODZIEŻOWY NA LATA 2022–2033**